

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL KOLEKTYVINIO SKUNDO PRIEŠ ŠIAULIŲ MIESTO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJĄ

2015-11-20 Nr. 4D-2014/2-1211

Vilnius

I. SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius gavo X, Y ir kitų 11-os Šiaulių miesto ... daugiabučio gyvenamojo namo (toliau citatose ir tekste vadinama – Namas) savininkų bendrijos (toliau citatose ir tekste vadinama – Bendrija) narių (toliau citatose ir tekste vadinama: kartu – Pareiškėjai, po vieną – Pareiškėjas (-ja) skundą dėl Šiaulių miesto savivaldybės administracijos (toliau citatose ir tekste vadinama – Savivaldybė) pareigūnų veiksmų (neveikimo), nagrinėjant Seimo kontrolieriaus 2015-04-01 pažymos Nr. 4D-2014/2-1271 (toliau citatose ir tekste vadinama – Pažyma) rekomendacijas, susijusias su Bendrijos valdymo organų veiklos kontrole ir priežiūra.

2. Pareiškėjai, skunde nurodydami, kad „atliekant mūsų 2014-09-03 skundo Nr. 4D-2014/2-1271 tyrimą iškilo daug nesklandumų, neaiškumų, abejonių, klausimų [...]. Kaip suprantame, pagrindinį darbą tyrimo eigoje atlieka mūsų Savivaldybės pareigūnai. Tačiau mes drįstame manyti, jog šiam procesui vadovauja Bendrijos pirmininkas ...“ (toliau citatose ir tekste vadinama – Pirmininkas) (šios ir kitų citatų kalba netaisyta), pažymi:

2.1. „Savivaldybės atstovai į daugelį klausimų, ypač kas mums labai svarbu, informacija apie **Bendrijos ūkinės veiklos dokumentų pateikimą, atsako esą nekompetentingi, jog nėra jokių nuorodų įstatymuose, arba tiesiog pasiūlo kreiptis į teismą.** Ar ir Jūs taip manote? Dokumentų apie Bendrijos ūkinę, finansinę veiklą dar iki šiol nesame matę, kurių reikalaujame nuo 2013 m.“

„Nuo 2013 m. iki šandien tebevyksta atsirašinėjimas su Savivaldybės atstovais ir Pirmininku. Daug kartų buvo kreiptasi raštu, registruotasi pokalbiui su Turto valdymo skyriaus vedėju Gyčiu Skurkiu, Būsto fondo poskyrio vyr. specialistu Vitalijumi Matuzu. **Atsakymai, kodėl neteikiami dokumentai norintiems susipažinti, tiek Savivaldybės atstovų, tiek Pirmininko vienareikšmiai, Asmens duomenų įstatymas** [Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymas] **to daryti jiems neleidžia.**“

2.2. „2015-06-11, 19.30 val., Namu kieme [...] vyko pakartotinis visuotinis Bendrijos susirinkimas. Turto valdymo skyriaus vedėjas Gytis Skurkis buvo įpareigojęs Pirmininką įtraukti į susirinkimo darbotvarkę Pareiškėjos Y rašte nurodytus klausimus, siūlymus pateikti Bendrijos nariams susirinkimo metu, apsvarstyti, nes tie patys klausimai buvo pateikti 2013-11-09 neeiliniame Bendrijos susirinkime ir iki šiol nėra tinkamai atsakyti. Nurodyti klausimai, siūlymai į susirinkimo darbotvarkę nebuvo įtraukti. Bendrijos susirinkime dalyvavo Savivaldybės atstovės: Būsto fondo poskyrio vedėja Odeta Valungevičienė ir vyr. specialistė Agnė Laurinavičienė. Susirinkimas buvo pradėtas be patvirtinimo balsavimu už susirinkimo darbotvarkę. Pareiškus pastabą, ar nenušiengiamo, Savivaldybės atstovė Odeta Valungevičienė pareiškė, jog nebūtina tai daryti. [...]. **Norėtume paklausti Jūsų, ar susirinkimų darbotvarkės nebetvirtinamos ir nuo kada?**“

2.3. „2015-07-02 gaunamas atsakymas iš Pirmininko dėl susipažinimo su Bendrijos dokumentais, kuriame nurodoma vieta (Namo šildymo punkto patalpose) ir sąlygos dokumentų pateikimui“; „2015-07-05 Namo gyventoja Z, pritariant kitoms gyventojoms, išsiuntė el. paštu laišką Pirmininkui. Laiške nurodėme atsisakymo priežastis dokumentų susipažinimui ir pasiūlėme savo sąlygas. Namo šildymo patalpos randasi Namo rūsyje. Patalpos neremontuotos nuo Namo pastatymo. Kur ergonominiai veiksniai? Vėdinimo sistema – langelis 92/7 cm. Manome, kad į šias patalpas reiktų pakviesti san. epidemijos stoties darbuotojus. [...] **Norime paklausti, ar šių sąlygų atsisakymas mums bus traktuojamas kaip atsisakymu dokumentų susipažinimui?** [...]“

„2015-07-08 gyventojai Z atsiunčiamas atsakymas į prieš tai siųstą el. laišką. Tačiau laiško pabaigoje Pirmininkas jau nurodo kitas sąlygas, reikalauja paskirti vieną ar kelis kompetentingus asmenis, galinčius visų vardu susipažinti su dokumentais. **Norime paklausti, ar teisingai elgiasi?** [...]“

2.4. „2015-07-27 grupė Bendrijos narių užsiregistravome pokalbiui pas Būsto fondo poskyrio vyr. specialistą Vitalijų Matuzą. Nors ir buvome registruoti iš anksto, tą dieną jo nebuvo. [...] Tą dieną bendravome su vyr. specialiste Agne Laurinavičiene. Jai ir susakėme savo problemas, jog Pirmininkas dokumentų susipažinimą siūlo Namo rūsyje. Ji pasiūlė mums susitikimą organizuoti Savivaldybės patalpose, pažadėjo suderinti abipusį sutarimą dėl laiko ir pranešti telefonu, tačiau mes dar pareikalavome, kad apie tokį sprendimą informuotų raštu. Šiai dienai susitarimas tik žodinis. Savivaldybės atstovė Agnė Laurinavičienė paprašė mūsų, kad iki susitikimo pateiktume sąrašą dokumentų, su kuriais norėtume susipažinti. Tą ir padarėme.“

„2015-08-12 atvykome susitikimui susipažinti su dokumentais. Deja, Savivaldybės koridoriuje pasitiko mus atstovė Agnė Laurinavičienė su raštu rankoje ir įteikė jį mums. Rašte buvo Pirmininko atsisakymas teikti dokumentus Savivaldybės patalpose. Ten pat įvyko mūsų trumpas pokalbis, kuriuo metu atstovė pareiškė, jog priversti jo negalinti, ir pasiūlė arba sutikti su Pirmininko sąlygomis, arba kreiptis į teismą. Sutikus su Pirmininko sąlygomis, susitikimą galėsianti organizuoti tuoj pat po savo atostogų, rugsėjo mėnesį, pažadėjo pati jame dalyvauti. Po kelių dienų gavome telefonu pasiūlymą, jog galima susitikti ir anksčiau, laike jos pačios atostogų. Toks atstovės nuolankumas, skubotumas mūsų nestebina, nes manome, kad šitaip elgiasi vien dėl to, kad galėtų kaip greičiau Jums atsakymą parašyti, kad viskas tvarkoje, bet ne dėl to, kad mums padėti. **Kas turi nurodyti sąlygas, aplinką dokumentų susipažinimui?** Mums Savivaldybės patalpos tinka, Pirmininkui netinka. Tai kas tą ginčą turi spręsti? [...]“

2.5. „Iš kitų bendrijų neseniai sužinojome, jog aplinkos ministras yra pateikęs nurodymą savivaldybėms, kad bendrijos gali pasitvirtinti pinigines sumas, kokias sumai kas gali priimti sprendimus. Užsiminus apie tai Savivaldybės atstovei, atsakė, jog dar tik ruošiamos taisyklės, kai tuo tarpu kitos bendrijos jau seniai yra pasitvirtinę ir sėkmingai naudojasi.“

2.6. „Mūsų žiniomis, dokumentų neteikimas gyventojams pareikalavus yra laikoma įstatymų pažeidimu, tačiau iki šiol, manome, Pirmininkui nėra taikytos jokios nuobaudos ar įspėjimai, priešingai, su mumis vedamos beprasmės derybos, vietoj to, kad būtų priimami rimti sprendimai. [...] Nors jau dabar esame įspėti atstovės Agnės Laurinavičienės, jog **nei fotografuoti, nei kopijuoti, nei užsirašyti susipažinimo metu su dokumentais nebus galima.** [...] Juk vien pažiūrėjus, išėjus iš patalpos pasimirš tie fiksuoti skaičiai. **Norime sužinoti, ar priede nurodytų visų dokumentų mes galime reikalauti? Ar yra Bendrijos veiklos dokumentų, kurių negali pamatyti gyventojai? Mums teigiama, jog Asmens duomenų įstatymas draudžia daryti dokumentų kopijas. Ar tai yra tiesa?** [...]. **Kas nurodo dokumentų susipažinimo aplinką, su kokiais dokumentais galima susipažinti, kokių dokumentų galima gauti kopijas?** Į tokį klausimą Savivaldybės atstovai, drįstame pareikšti, atsakyti nemoka, o gal nenori? [...]“

2.7. „2015-07-31 grupė Bendrijos narių Turto valdymo skyriaus vedėjui Gyčiui Skurkiui pateikėme sąrašą dokumentų, su kuriais norime susipažinti. Po dviejų dienų šis sąrašas su Savivaldybės suteiktu registracijos numeriu kabojo visose Namo laiptinėse. Dokumentai reikalaujami iš Pirmininko, o ne iš gyventojų. Iš pokalbių su gyventojais išgirdome, jog kabojo ir kitokio turinio raštai su pasirašiusių žmonių parašais. Todėl drįstame teigti, kad nebegalime pasitikėti tokia institucija, kuri mūsų prašymus, skundus su mūsų parašais viešina skelbimų lentose. Supratome, kad daugiau raštu nebegalime kreiptis į Savivaldybę. Todėl pastarųjų įvykių eigoje

stengiamės viską spręsti pokalbiu. *Kaip Jūs manote, kad pateikti dokumentus apie Bendrijos turtą, ir Savivaldybę, ir Pirmininkas vadovaujasi Asmens duomenų įstatymu, kuriuose galbūt ir nėra asmens duomenų arba galima jų išvengti, o mūsų prašymų, skundų, adresuotų konkrečioms asmenims, su žmonių nurodytais vardais, pavardėmis, buto numeriais, parašais, šiems raštams jau nebegalioja Asmens duomenų įstatymas? [...].“*

2.8. „Nuo 2014 m. sausio mėn. iki 2014 m. gruodžio mėn. didelės kovos dėka buvo teikiama informacija apie Bendrijos pajamas, išlaidas, sąskaitos likutį, pakabinant lentoje banko sąskaitos išrašą, ant kurio tik buhalterės parašas, todėl ir šis dokumentas kėlė abejones. *Norėtume paklausti, ar turime teisę reikalauti dokumentų registracijos knygos, kad įsitikinti, ar teisinga informacija mums buvo teikiama per 2014 metus.* Nuo 2015 m. sausio mėn. ir ši informacija nebeteikiama, gauname tik įmokų lapelį, kuriame pažymėtas sąskaitos likutis. *Atsakykite, ar yra kokių asmens duomenų priede (banko sąskaitos išrašas), kad negalima ir jo skelbti gyventojams? [...].“*

2.9. „Aš, X, į tyrimo eigą dėl aiškumo noriu įvesti ir savo asmeninės patirties kartėlio. [...]. 2014-05-21 visuotinio Bendrijos susirinkimo metu dėl viešosios nuomonės pareiškimo esu įklampinta į teismų maratoną, kuris tęsiasi jau antri metai. [...]. Prašome pagalbos, apie atliekamus sprendimus informuokite raštu.“

II. TYRIMAS IR IŠVADOS

3. Iš kartu su skundu pateiktų dokumentų nustatyta:

3.1. Namo gyventojų 2015-07-31 prašyme Savivaldybei (registracijos Nr. GTR-1636) nurodyta: „[...] Reikalaujame šių dokumentų: 1. Dokumentų registracijos žurnalo (kuriame atsispindėtų visos sąskaitos už pirkinius bei atliktus darbus ir paslaugas (2014/2015 m.). 2. Vieno mėnesio banko išsklotinės su banko antspaudu (kurioje atsispindėtų sąskaitos likutis 2015 m. birželio mėn.). 3. Valdybos protokolų (2014/2015 m.). 4. Atliktų darbų rangovų sutarčių, sąmatų, sąskaitų (2014/2015 m.) 4.1. Papildomai iš ankstesnių metų prašome pateikti: 4.1.1. Namo magistralinio vandentiekio vamzdyno rūsyje keitimo sutarties, sąmatos, sąskaitos (2009 m.). 4.1.2. Namo laiptinių langų keitimo sutarties, sąmatos, sąskaitos (2010 m.). 5. Bendrijos narių sąrašo. 6. Pirmininko, buhalterės darbo sutarčių. 7. Prašome pateikti numatomų 2015 m. darbų sąrašo kopiją, nes susirinkimo metu šis klausimas nebuvo svarstytas“ (prašymą pasirašę 6 Bendrijos nariai, nurodant pirmąsias vardų raides, pavardes, buto numerius). 2014-09-01 banko sąskaitos išrašė (lentelėje) nurodyta data, dokumento numeris, „Iš kur gauta – kam panaudota“, pajamos, išlaidos, likutis („pridedamas antrajam adresatui“).

4. Seimo kontrolierius, ištyręs Pareiškėjų 2014 m. skundą dėl Savivaldybės pareigūnų veiksmų (neveikimo), Pažymoje:

4.1. aktualiais šio skundo tyrimo klausimais konstatavo:

4.1.1. „Dėl Bendrijos valdymo organų veiklos priežiūros ir kontrolės“:

1) „10.1. gavę Pareiškėjų 2013-08-26 prašymą dėl patarimo, kaip būtų įmanoma išspręsti galimas Bendrijos pirmininko veiklos problemas (Savivaldybei nebuvo pateikti dokumentai, patvirtinantys, kad dėl šių klausimų sprendimo buvo nustatyta tvarka kreiptasi į Bendrijos pirmininką; [...]), pagrįstai kreipėsi į Bendrijos pirmininką, pasiūlydami jam sušaukti Bendrijos narių visuotinį susirinkimą, kurio metu būtų apsvarstyti Pareiškėjų prašyme nurodyti klausimai, bei pateikti Bendrijos nariams juos dominančią informaciją apie Bendrijos veiklą ir pinigines lėšas [...].“;

2) „10.2. galimai netinkamai kontroliavo šių pasiūlymų (įpareigojimų) vykdymo eigą, t. y. nenurodė šių įpareigojimų įvykdymo termino (Seimo kontrolieriui nepateikė paaiškinimo dėl šio termino nenurodymo), Seimo kontrolierių informavo apie galimai 2013-11-19 sušauktą Bendrijos narių susirinkimą ir jame svarstytus Pareiškėjų 2013-08-26 prašyme iškeltus klausimus, tačiau to nepatvirtino šio susirinkimo protokolu [...].“;

3) „10.3. atsižvelgus į Seimo kontrolieriaus prašymą, (šio tyrimo metu) nustatyta tvarka [...] buvo atlikta Bendrijos valdymo organų veiklos priežiūra ir kontrolė [...] ir surašytas valdytojo

veiklos patikrinimo aktas [...], kuriame fiksuoti Savivaldybės nustatyti Bendrijos valdymo organų veiklos trūkumai [...] ir pateikti siūlymai Bendrijos pirmininkui [...]“;

4) „10.4. Pirmininko veiklos aprašyme ir įvertinime turėjo būti aprašoma, kaip vykdomos Pirmininkui ir Bendrijos valdybai pavestos funkcijos (ypač tos, kurių vykdymo tinkamumu abejoja skundą pateikę asmenys), kokie jų esminiai trūkumai [...], tačiau to nebuvo padaryta: 10.4.1. dėl informacijos Bendrijos nariams teikimo tvarkos, įvertinus Pirmininko 2014-09-12 atsakymą dėl Bendrijos narių sąrašo bei Bendrijos narių susirinkimų protokolų (išrašų) pateikimo Pareiškėjams [...] bei atsižvelgus į Pareiškėjų pageidavimą gauti informaciją apie tai, „kiek, kokiai firmai ir už ką išleista pinigų suma, koks likutis“ [...]; 10.4.2. dėl Bendrijos valdybos sudarymo ir veiklos; [...]); 10.4.3. dėl Bendrijos veiklos 2013 metų ataskaitos patvirtinimo visuotiniame susirinkime laiko atitikimo teisės aktų reikalavimams (Bendrijų įstatyme nustatyta, kad Bendrijos visuotinis susirinkimas šiuo klausimu turėjo būti organizuotas per 3 mėnesius, pasibaigus finansiniams metams, t. y. iki 2014-04-01; [...]); 10.4.4. dėl Bendrijos susirinkimų Bendrijos narių iniciatyva organizavimo atitikimo teisės aktų reikalavimams (ar ¼ Bendrijos narių 2013–2014 metais prašė organizuoti neeilinius susirinkimus; [...]); 10.4.5. dėl Bendrijos narių apskaitos tvarkymo – ar yra sudarytas Bendrijos narių sąrašas, ar jis ir jo atnaujinimo tvarka atitinka nustatytus reikalavimus [...]; 10.4.6. prieš pateikiant reikalavimus dėl paslaugų ir statybos rangos darbų pirkimo tvarkos nustatymo, revizijos komisijos (revizoriaus) darbo tvarkos aprašo patvirtinimo, ginčus nagrinėjančio asmens darbo tvarkos aprašo patvirtinimo [...] (kartu ir neįvertinus Pirmininko atsakymų į Pareiškėjų klausimus pagrįstumo; [...])“;

5) „10.5. nepagrįstai nepateiktas konkretus terminuotas reikalavimas dėl ilgalaikio Namų atnaujinimo plano parengimo ir patvirtinimo organizavimo [...]“; „10.6. Pirmininkui turėjo būti pateikti ne „siūlymai“ [...], o „reikalavimai“, ir nurodyti jų įvykdymo terminai [...]“;

4.1.2. „Dėl Pareiškėjų prašymų nagrinėjimo tvarkos“ – „[...]“; 15.2. *dėl 2013-08-26 prašymo* – nelaikytina, kad šis prašymas buvo išnagrinėtas Savivaldybėje [...] nustatyta tvarka [...], nes Pareiškėjams pateiktas Savivaldybės atsakymas laikytinas tarpiniu atsakymu: jame buvo nurodyta, kad Savivaldybė kreipėsi į Pirmininką, pasiūlydama imtis tam tikrų veiksmų Pareiškėjų prašyme nurodytais klausimais, tačiau nepateikė Pareiškėjams galutinio atsakymo į šį jų prašymą, t. y. neinformavo jų apie Savivaldybės Pirmininkui pateiktų įpareigojimų įgyvendinimo rezultatus [...]“;

4.2. Savivaldybės administracijos direktoriui rekomendavo:

4.2.1. „20.1. Patikrinti, ar Pareiškėjams į jų 2013-08-26 prašyme iškeltus klausimus iš tiesų buvo atsakyta 2013-11-09 įvykusio visuotinio Bendrijos narių susirinkimo metu [...]“;

4.2.2. „20.2. Atlikti kartotinį Bendrijos valdymo organų veiklos patikrinimą ir: 20.2.1. valdytojo veiklos patikrinimo akte teikiant Pirmininko veiklos aprašymą ir įvertinimą konstatuoti, ar Pirmininkas (valdyba) tinkamai vykdo funkcijas toliau nurodytais klausimais (patikrinimo akto kopijas pateikti Pareiškėjams ir Seimo kontrolieriui): 1) dėl informacijos Bendrijos nariams teikimo tvarkos, įvertinus Pirmininko 2014-09-12 atsakymą dėl Bendrijos narių sąrašo bei Bendrijos narių protokolų (išrašų) pateikimo Pareiškėjams bei atsižvelgus į Pareiškėjų pageidavimą gauti informaciją apie tai, „kiek, kokiai firmai ir už ką išleista pinigų suma, koks likutis“; 2) dėl Bendrijos valdybos sudarymo ir veiklos; 3) dėl Bendrijos veiklos 2013 metų ataskaitos patvirtinimo visuotiniame susirinkime laiko atitikimo teisės aktų reikalavimams; 4) dėl Bendrijos susirinkimų Bendrijos narių iniciatyva organizavimo tvarkos atitikimo teisės aktų reikalavimams; 5) dėl Bendrijos narių apskaitos tvarkymo – ar yra sudarytas Bendrijos narių sąrašas, ar jis ir jo atnaujinimo tvarka atitinka nustatytus reikalavimus; 6) dėl paslaugų ir statybos rangos darbų pirkimo tvarkos nustatymo organizavimo; 7) dėl revizijos komisijos (revizoriaus) darbo tvarkos aprašo patvirtinimo organizavimo; 8) dėl ginčus nagrinėjančio asmens darbo tvarkos aprašo patvirtinimo organizavimo; 20.2.2. prireikus, pateikti Bendrijos valdymo organams reikalavimus (ne siūlymus) [...] nurodytais klausimais bei dėl ilgalaikio Namų atnaujinimo plano parengimo ir patvirtinimo organizavimo (jeigu jis iki šiol nustatyta tvarka nepatvirtintas)“ (toliau vadinama – Rekomendacijos);

4.2.3. „Apie Rekomendacijų nagrinėjimo rezultatus (pateikiant patvirtinančius dokumentus) pranešti iki 2015-09-01.“

5. Savivaldybė 2015-08-31 raštu Nr. S-2555 informavo Seimo kontrolierių apie Rekomendacijų nagrinėjimo rezultatus:

5.1. „*Dėl Pareiškėjų 2013-08-26 prašyme iškeltų klausimų nagrinėjimo*“:

5.1.1. „2013-11-09 įvyko Bendrijos narių susirinkimas. Pirmininkas minėtame susirinkime atsakė į Pareiškėjų 2013-08-26 pateiktus klausimus (2013-11-09 protokolas Nr. 22)“;

5.1.2. „2015-04-17 Savivaldybės Turto valdymo skyrius [toliau citatose ir tekste vadinama – Skyrius] raštu Nr. STR-559 kreipėsi į Pareiškėją dėl Bendrijos narių 2013-08-26 prašymo. 2015-05-04 Savivaldybė gavo Pareiškėjos raštą (Savivaldybės registracija 2015-05-04 Nr. GTR-1179) dėl Bendrijos svarstytų klausimų 2013-11-09 neeiliniame visuotiniame Bendrijos narių susirinkime“;

5.1.3. „2015-05-08 Skyrius raštu Nr. STR-689 kreipėsi į Pirmininką dėl Bendrijos“;

5.1.4. „2015-05-14 Skyrius raštu Nr. SG-279 kreipėsi į Pareiškėją X dėl Savivaldybės atstovo dalyvavimo susirinkime.

2015-06-11 buvo sušauktas pakartotinis Bendrijos narių visuotinis susirinkimas, kuriame Pirmininkas atsakinėjo į Pareiškėjų pateiktus klausimus. Šiame susirinkime dalyvavo Skyriaus Būsto fondo poskyrio vedėja Odeta Valungevičienė ir vyr. specialistė Agnė Laurinavičienė (2015-06-11 protokolas Nr. 33)“;

5.1.5. „2015-07-30 Savivaldybė gavo Pareiškėjų raštą (Savivaldybės registracija 2015-07-31 Nr. GTR-1636) dėl sąlygų sudarymo susipažinti su Bendrijos dokumentais.

2015-08-04 Skyrius raštu Nr. STR-1223 kreipėsi į Pirmininką dėl susitikimo organizavimo Savivaldybėje.

2015-08-12 Savivaldybė gavo Bendrijos raštą (Savivaldybės registracija 2015-08-12 Nr. STR-1686) dėl susitikimo su Bendrijos narių grupe vietos.

2015-08-14 Skyrius raštu Nr. STR-1264 supažindino Pareiškėjus su Pirmininko raštu dėl susitikimo ir supažindinimo su norimais dokumentais.

2015 m. rugsėjo mėnesį bus organizuojamas Bendrijos valdymo organų susitikimas su Pareiškėjais ir supažindinimas su prašomais dokumentais. Šiame susitikime dalyvaus ir Skyriaus specialistas“;

5.2. „*Dėl kartotinio Bendrijos valdymo organų veiklos patikrinimo*“ – „Savivaldybė, atsižvelgdama į Rekomendacijas, 2015-08-24 atliko kartotinį Bendrijos valdymo organų veiklos patikrinimą ir surašė Daugiabučio namo bendrojo naudojimo objektų valdytojo veiklos patikrinimo aktą Nr. 87“ (toliau vadinama – Aktas).

Patikrinimo metu nustatyta:

5.2.1. „[...] Pirmininkas pateikė: butų ir kitų patalpų savininkų sąrašą (2015-02-04 Nr. (8.6.5)11NF-608), savininkų yra 100; Bendrijos narių sąrašą, 2013-05-28 Bendrijoje buvo 60 narių; 2014-05-21 Bendrijoje buvo 80 narių; 2015-06-11 Bendrijoje yra 86 Bendrijos nariai. Kiekvienais metais Pirmininkas tikslina butų ir kitų patalpų savininkų ir Bendrijos narių sąrašą“;

5.2.2. „Bendrojo naudojimo objektų aprašas parengtas 2014-05-20 Nr. 1 ir patvirtintas visuotiniame Bendrijos narių susirinkime 2014-05-21, Nr. 24. Pateikė informaciją apie 2014-2015 metais vykdytus pirkimus; 17 sąskaitų faktūrų; atliktų darbų priėmimo aktus (2014 m. 11); 11 sutarčių, sukauptų lėšų naudojimą einamaisiais metais“;

5.2.3. „Pirmininkas pateikė metinį Namu priežiūros ūkinį-finansinį planą ir ilgalaikį Namu atnaujinimo planą, kuriuose nusimatė: Namu siūlių ir sienų blokų remontą bei hermetinimą; 4-tos laiptinės įėjimo stogelio remontą; likusių metalinių vandentiekio ir kanalizacijos stovų keitimą, laiptinių remontą“;

5.2.4. „Pirmininkas pateikė Paslaugų ir rangos darbų pirkimo tvarką. Ši tvarka kiekvienais metais yra patvirtinama visuotiniame Bendrijos narių susirinkime (2014-05-21 ir 2015-06-11)“;

5.2.5. „Bendrija turi atskirą kaupiamųjų lėšų Namui atnaujinti sąskaitą AB „...“ (2014-07-01). Valdyba teikia pasiūlymus visuotiniam Bendrijos narių susirinkimui dėl lėšų kaupimo. Kaupiamos lėšos laikomos atskiroje sąskaitoje ir naudojamos pagal paskirtį“;

5.2.6. „Pirmininkas pateikė visuotiniame Bendrijos narių susirinkime patvirtintus Pirmininko, buhalterio ir revizoriaus pareiginius nuostatus (2015-06-11 Nr. 33)“;

5.2.7. „Informaciją butų ir kitų patalpų savininkams ir Bendrijos nariams Pirmininkas teikia vadovaudamasis teisės aktų reikalavimais. Pirmininkas pateikė skundų, pretenzijų žurnalą dėl informacijos pateikimo. Pradėtas pildyti nuo 2013-01-02. Gauti 23 raštai, iš jų 8 gauti iš Bendrijos narių, 15 iš įvairių įstaigų. Išsiųstų dokumentų registracijos žurnalas pradėtas 2013-01-02. Užregistruota 19 išsiųstų raštų, iš jų 9 – Bendrijos nariams. Pirmininkas laikėsi teisės aktų reikalavimų ir atsakė į pateiktus raštus per nustatytą laikotarpį, nepažeidė Bendrijų įstatymo 14 straipsnio 7 dalies nuostatos. Bendrija neturi interneto svetainės, informacija skelbiama skelbimų lentose.

Pirmininkas Bendrijos nariams 2014-09-12 raštu pateikė informaciją tinkamai ir laiku“;

5.2.8. „Bendrijų įstatymo 14 straipsnio 6 dalies 6 punkte nustatyta, kad Pirmininkas atsako už informacijos pateikimą butų ir kitų patalpų [...] savininkams jų prašymu. Išsami informacija apie tai, „kiek, kokiai firmai ir už ką išleista pinigų suma, koks likutis“, buvo pateikta ataskaitiniame susirinkime, tačiau Pirmininkas privalo pakartotinai suteikti informaciją, kai to prašo Bendrijos narys (-iai). Pirmininkas nuo 2014 m. sausio mėn. iki 2014 m. gruodžio mėnesio skelbimų lentose kabino informaciją (banko sąskaitų išrašus), kurioje buvo nurodomi gyventojų sumokėti mokesčiai, apmokėtos sąskaitos, atlyginimai ir pinigų likutis sąskaitoje“;

5.2.9. „2013-05-28 visuotiniame Bendrijos narių susirinkime buvo išrinkta valdyba. Susirinkime dalyvavo 37 Bendrijos nariai iš 60. Bendrijos valdyba išrinkta teisėtai ir tinkamai atlieka jai priskirtas funkcijas“;

5.2.10. „Metinės veiklos ataskaitos parengtos, tačiau nesilaikoma nustatytų terminų. 2014-05-21 Nr. 14-01 pateikta metinė ataskaita už 2013 m. Pirmininkas nesilaikė [...] reikalavimo (visuotinis susirinkimas turi būti šaukiamas ne vėliau kaip per 3 mėnesius pasibaigus finansiniams metams). 2015-06-18 Nr. 15-01 metinė ataskaita pateikta visuotiniam susirinkimui už 2014 m. Pirmininkas paaiškino, kad įstatyme nustatyto termino susirinkimui organizuoti šioje konkrečioje Bendrijoje laikytis negali dėl objektyvių priežasčių, t. y. Bendrija neturi savo patalpų, kuriose galėtų susirinkti 86 Bendrijos nariai, todėl tokie susirinkimai organizuojami Namo kieme. Turint omenyje, kad orai sušyla tik apie gegužės mėnesį, Bendrijos narių susirinkimas ir valdyba yra nutarę organizuoti tokius susirinkimus lauke ir sušilus orams, nes didelė dalis gyventojų yra senyvo amžiaus, turi neįgalumą ar lėtinius susirgimus“;

5.2.11. „2013 metais įvyko 2 visuotiniai Bendrijos narių susirinkimai ir 3 valdybos narių susirinkimai; 2014 metais įvyko 1 visuotinis Bendrijos narių susirinkimas ir 3 valdybos narių susirinkimai ir 3 darbo grupės ir valdybos narių susirinkimai; 2015 metais įvyko 1 visuotinis Bendrijos narių susirinkimas ir 4 valdybos narių susirinkimai. Balsavimas raštu buvo 1 dėl laiptinių valymo“;

5.2.12. Skyrius „2013-09-16 raštu Nr. STR-1434 paprašė Pirmininko sušaukti Bendrijos visuotinį susirinkimą ir jo metu apsvastyti 2013-08-26 Bendrijos narių prašyme nurodytus klausimus. Pirmininkas 2013-10-21 sušaukė valdybos narių susirinkimą ir nusprendė balsų dauguma, kad neeilinį Bendrijos narių susirinkimą organizuoti 2013-11-09“;

5.2.13. „2013-05-10 valdybos posėdyje svarstytas klausimas dėl ginčus nagrinėjančio asmens (-ų) reikalingumo. Nuspręsta, kadangi Name nėra 100 Bendrijos narių, todėl nėra būtina ir tikslinga rinkti ginčus nagrinėjančią asmenį (-is)“;

5.2.14. „Patikrinimo išvada / įvertinimas: Įvertinus Bendrijos pateiktas pirkimų sąlygas, Bendrijai buvo rekomenduota parengti ir patvirtinti atskirą dokumentą – Bendrijos paslaugų ir rangos darbų pirkimo tvarką, kurioje būtų išsamiai detalizuotas pirkimų procesas. Pagal patikrinimui pateiktus dokumentus ir informaciją galima teigti, kad Bendrijos valdymo organų veikla, susijusi su įstatymų ir kitų teisės aktų jiems priskirtų funkcijų vykdymu, vykdoma tinkamai.“

6. Seimo kontrolierius, atsižvelgęs į pirmiau nurodytas aplinkybes (pažymos 1–5 paragrafai), kreipėsi į:

6.1. *Savivaldybę*, prašydamas paaiškinti, kodėl nesiiimta priemonių, kad susirinkimai vyktų Bendrijų įstatyme nustatytu terminu; pateikti motyvuotus atsakymus į kiekvieną Pareiškėjų klausimą (iškeltą problemą); taip pat paaiškinti: aplinkybes (dėl Savivaldybės atstovo galimo darbo

jo atostogų metu); priežastis, dėl kurių Savivaldybės pareigūnas nedalyvavo Pareiškėjų priėmimo metu, kai jie buvo užsiregistravę priėmimui iš anksto; priežastis, dėl kurių Pirmininko ir Pareiškėjų susitikimas Savivaldybės patalpose nebuvo organizuojamas raštu; aplinkybės dėl Savivaldybei pateikto Pareiškėjų 2015-07-31 prašymo su jų asmens duomenimis perdavimo (be Pareiškėjų sutikimo) Pirmininkui ir rašto paskelbimo viešai; patikrinti, ar Bendrijos 2015 metų susirinkime buvo svarstomi Namų bendrojo naudojimo objektų atnaujinimo metinio ir ilgalaikio planų projektai (pateikti planus); informuoti, kaip įgyvendintas Pareiškėjų 2015-07-31 prašymas dėl informacijos (dokumentų) pateikimo; pateikti visą kitą informaciją, Savivaldybės pareigūnų nuomone, reikalingą jų veiklos juridiniam vertinimui, ir kt.;

6.2. *Valstybinę duomenų apsaugos inspekciją* – pateikti motyvuotą nuomonę dėl Pareiškėjų klausimų, susijusių su institucijos kompetencija, ir pacituotų paryškintu šriftu (banko sąskaitos išrašo kopija pridedama);

6.3. *Aplinkos ministeriją* – pateikti motyvuotą nuomonę dėl kiekvieno Pareiškėjų klausimo (problemos, susijusios su bendrijų veiklos ir jų valdymo organų veiklos kontrolės teisiniu reglamentavimu), pacituoto paryškintu šriftu; pateikti paaiškinimus dėl skunde nurodytų aplinkybių („aplinkos ministras yra pateikęs nurodymą savivaldybėms, kad bendrijos gali pasitvirtinti pinigines sumas, kokiai sumai kas gali priimti sprendimus“);

6.4. *Teisingumo ministeriją* – pateikti motyvuotą nuomonę dėl kiekvieno Pareiškėjų klausimo (problemos, susijusios su bendrijų veiklos ir jų valdymo organų veiklos kontrolės teisiniu reglamentavimu);

6.5. *Pareiškėjus*, atkreipdamas dėmesį į tai, kad Seimo kontrolieriai netiria Bendrijų valdymo organų veiklos, nes Bendrija nėra viešojo administravimo subjektas, o jos darbuotojai nėra pareigūnai, kaip nustatyta Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatyme.

Skundo tyrimui reikšmingos aplinkybės

7. Iš Savivaldybės Seimo kontrolieriui pateiktos informacijos, paaiškinimų bei dokumentų nustatyta:

7.1. „Vadovaudamasis Savivaldybės administracijos direktoriaus 2015-01-29 įsakymu Nr. A-101 patvirtintomis Šiaulių miesto daugiabučių gyvenamųjų namų savininkų bendrijų valdymo organų, jungtinės veiklos sutartimi įgaliotų asmenų ir savivaldybės paskirtų bendrojo naudojimo objektų administratorių veiklos priežiūros ir kontrolės taisyklėmis, Savivaldybės Turto valdymo skyriaus (toliau – Skyrius) specialistas vykdydamas patikrinimą privalo patikrinti, ar turi Bendrija paslaugų ir rangos darbų pirkimo taisyklės ar tvarką.“

„Pažymime, kad nėra patvirtintos paslaugų ir rangos darbų pirkimo taisyklių pavyzdinės formos, kurios yra privalomos bendrijoms, todėl Skyrius negali vertinti Bendrijos pirmininko parengto dokumento atitikimo teisės aktų reikalavimams.“

Visuotinis susirinkimas tvirtina Bendrijos nariams tinkančias taisyklės ir Savivaldybė negali apskūsti ir / ar primesti savo nuomonės dėl tvarkos.

Lietuvos Respublikos daugiabučių gyvenamųjų namų ir kitos paskirties pastatų savininkų bendrijų įstatymo (toliau – Bendrijų įstatymas) 21 straipsnio 4 dalyje numatyta, kad butų ir kitų patalpų savininkai turi teisę apskūsti bendrijos valdymo organų, visuotinio susirinkimo (įgaliotinių susirinkimo) ir kitus butų ir kitų patalpų (pastatų) savininkų sprendimus Lietuvos Respublikos civilio kodekso (toliau – CK) 2.82 straipsnyje nustatyta tvarka. Buto ar kitos patalpos savininko teisei apskūsti CK 4.85 straipsnyje nustatyta tvarka priimtus butų ir kitų patalpų savininkų sprendimus taikomas 6 mėnesių senaties terminas.“

7.2. „2015-08-24 patikrinimo akte Nr. TL-87 Pirmininkui buvo pateikta rekomendacija, kad parengtų ir patvirtintų Bendrijos paslaugų ir rangos darbų pirkimo tvarką kaip atskirą dokumentą, kuriame būtų išsamiai detalizuotas pirkimų procesas.“

Skyrius, atsižvelgdamas į 2015-06-11 visuotinį Bendrijos narių susirinkimą, kuriame patvirtino paslaugų ir rangos darbų tvarką, nepateikė reikalavimo, o rekomendavo patvirtinti išsamesnę ir detalesnę paslaugų ir rangos darbų pirkimo tvarką, kadangi nėra nustatytos pavyzdinės formos.“

7.3. „[...] Pirmininko ir Pareiškėjų susitikimas buvo organizuojamas raštu. 2015-07-27 Pareiškėjos buvo atvykusios į Savivaldybės priimamąjį į priėmimą (Vasario 16-osios g. 62, Šiauliai, 11 kab.), kad Skyrius padėtų gauti susipažinimui iš Pirmininko dokumentus. Skyriaus specialistė Pareiškėjų paprašė raštiškai pateikti prašymą ir nurodyti konkrečius dokumentus, su kuriais norėtų susipažinti.

2015-07-31 Skyrius gavo iš Pareiškėjų raštą Nr. GTR-1636 dėl sąlygų sudarymo susipažinimui su Bendrijos dokumentais ir nurodė dokumentus, su kuriais norėtų susipažinti. Skyrius 2015-08-04 raštu Nr. STR-1223 kreipėsi į Pirmininką dėl Bendrijos valdymo organų ir kelių Bendrijos narių susitikimo Savivaldybės patalpose (Vasario 16-osios g. 62, Šiauliuose, 118 kab.). Skyrius 2015-08-12 gavo Pirmininko raštą Nr. GTR-1686 dėl susitikimo su Bendrijos narių grupe vietos. Skyrius, atsižvelgdamas į gautą raštą iš Pirmininko, 2015-08-14 raštu Nr. STR-1264 informavo Pareiškėjas apie Pirmininko raštą, kuriame atsisakė susitikimą organizuoti Savivaldybės patalpose ir pasiūlė susitikimą organizuoti Bendrijos patalpose (... , Šiauliuose).

Skyriaus vyr. specialistė Agnė Laurinavičienė, atsižvelgdama į besitęsiančius nesutarimus tarp Bendrijos valdymo organų ir Pareiškėjų, pasiūlė organizuoti susitikimą dėl dokumentų susipažinimo 2015 m. rugpjūčio mėnesį. Pareiškėjos žodžiu atsisakė susitikti su Pirmininku 2015 m. rugpjūčio mėnesį. Skyriaus specialistė Pareiškėjoms pasiūlė organizuoti susitikimą su Pirmininku 2015 m. rugsėjo mėnesį.“

7.4. „Kadangi Skyriaus vyr. specialistas Vitalijus Matuzas nuo 2015-07-27 iki 2015-07-31 buvo išėjęs kasmetinių atostogų, specialistą kasmetinių atostogų metu pavadavo Skyriaus vyr. specialistė Agnė Laurinavičienė ir priėmė Pareiškėjas 2015-07-27.“

7.5. „Asmens duomenų tvarkymas (įskaitant asmens duomenų paskelbimą, viešinimą) laikomas teisėtu tik tuo atveju, jei tai atitinka Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo [...] (toliau – ADTAĮ) 3 ir 5 straipsnių nuostatas. Asmens duomenys gali būti tvarkomi tik esant iš anksto apibrėžtam ir teisėtam asmens duomenų tvarkymo tikslui, tik tokios apimties, kurios reikia šiam tikslui pasiekti, ir tik esant nors vienam ADTAĮ 5 straipsnio 1 dalyje numatytam teisėto tvarkymo kriterijui. Tuo atveju, jeigu nėra nė vieno iš ADTAĮ 5 straipsnyje nurodytų asmens duomenų teisėto tvarkymo kriterijų, asmens duomenys negali būti viešinti.

Skyrius neturi duomenų, kad Pirmininkui persiųstas Pareiškėjų 2015-07-31 raštas Nr. GTR-1636 būtų paskelbtas viešai.“

7.6. „2015-05-05 Bendrijos valdybos posėdyje buvo nuspręsta finansinius metus pasitvirtinti nuo 2015-04-01 iki 2016-03-31. Bendrijos narių visuotiniame susirinkime 2015-06-11 buvo svarstomi ir patvirtinti Namų bendrojo naudojimo objektų atnaujinimo metinio ir ilgalaikio plano projektai [...]“

7.7. „[...] 2015-10-08 17 val. Namų patalpose (šilumos punkte) įvyko Pareiškėjų susitikimas su Pirmininku ir buhalterė ... . Šio susitikimo metu Pareiškėjai buvo supažindinti su 2015-07-31 rašte Nr. GTR-1636 prašomais dokumentais. Šiame susitikime dalyvavo Skyriaus specialistė Agnė Laurinavičienė, valdybos nariai (A,B,C) ir Pareiškėjos (Y, D, Z).

Pirmininkas įsipareigojo Pareiškėjoms kiekvieną mėnesį pateikti banko sąskaitos išsamų išrašą dėl lėšų panaudojimo ir likus 15 dienų iki visuotinio ataskaitinio susirinkimo dienos pateikti Bendrijos metinę veiklos ataskaitą elektroniniu paštu.“

7.8. „Savivaldybei nėra žinoma apie teisinius ginčus tarp Pareiškėjų ir Bendrijos valdymo organų, kadangi Savivaldybė nėra įtraukta kaip trečiasis asmuo.“

8. Iš Teisingumo ministerijos Seimo kontrolieriui pateiktos informacijos, paaiškinimų bei dokumentų nustatyta:

8.1. šios pažymos „[...] 2.1 punkte keliamų probleminių klausimų kontekste siūlytina atkreipti dėmesį į galiojančias Bendrijų įstatymo 14 straipsnio 7 dalies nuostatas, kuriose bendrijos pirmininkui numatyta pareiga per 10 darbo dienų nuo buto ar kitų patalpų (pastato) savininko kreipimosi gavimo dienos suteikti išsamią informaciją apie bendrijos organų sprendimus, bendrijos turtą, kaupiamąsias lėšas, įmokas ir kitus privalomus mokėjimus, susijusius su bendrijos veikla. Vadovaujantis CK 4.83 straipsnio 3 dalies nuostatomis, bendrijų valdymo organų veiklos, susijusios su įstatymų ir kitų teisės aktų jiems priskirtų funkcijų vykdymu, priežiūrą ir kontrolę atlieka savivaldybės.“

8.2. „Įvertinus [šios pažymos] [...] 2.2 punkte keliamus klausimus, atkreiptinas dėmesys, kad Bendrijų įstatymas nustato tik pagrindinius reikalavimus bendrijos visuotinio susirinkimo šaukimo ir organizavimo tvarkai, taip pat sprendimų tokiuose susirinkimuose priėmimui ir nereguliuoja procedūrinio pobūdžio tokių susirinkimų organizavimo klausimų. Kartu pastebėtina, kad, vadovaujantis Bendrijų įstatymo 7 straipsnio 1 dalies 11 punkto nuostatomis, bendrijos įstatuose, be kita ko, taip pat turi būti nurodyta nuomonės visuotinio susirinkimo darbotvarkės klausimais pareiškimo iš anksto tvarka. Be to, bendrijos įstatuose taip pat gali būti ir kitų Lietuvos Respublikos įstatymams neprieštaraujančių nuostatų, pavyzdžiui, detalizuojančių bendrijos visuotinio susirinkimo darbotvarkės sudarymo, pildymo ir (ar) tvirtinimo tvarką.“

8.3. „Sprendžiant dėl [šios pažymos] [...] 2.6, 2.7 ir 2.9 punktuose keliamų klausimų, susijusių su susipažinimo su Bendrijos dokumentais sąlygomis, tvarka ir apimtimi, pirmiausia siūlytina atkreipti dėmesį į Bendrijų įstatymo 21 straipsnio 4 dalies 1 punkte įtvirtintą bendrą visų butų ir kitų patalpų (pastatų) savininkų teisę gauti informaciją bendrijos veiklos ir valdymo klausimais. Tos pačios dalies 4 punkte išskiriama teisė gauti informaciją apie nustatytas įmokas bendrosios dalinės nuosavybės teisės objektams išlaikyti ir išsaugoti (remontuoti), kaupiamąsias lėšas pastatui (pastatams) atnaujinti, taip pat apie kitas su pastato (pastatų) priežiūra ir naudojimu susijusias įmokas, o 8 punkte atskirai įtvirtinta butų ir kitų patalpų (pastatų) savininkų teisė susipažinti su bendrijos narių sąrašu (įgaliotinių sąrašu) ir gauti bendrijos organų narių kontaktinius duomenis. Kita vertus, įstatymas nenustato, kokiais būdais ir sąlygomis tokia informacija turi būti teikiama, taip pat nenustato reikalavimų teiktinos informacijos apimčiai. Jeigu, vadovaujantis įstatymo 7 straipsnio 2 dalies nuostatomis, šie klausimai nėra sureguliuoti bendrijos įstatuose, manytina, kad dėl susipažinimo su pirmiau nurodytais dokumentais sąlygų, tvarkos ir apimties turėtų susitarti patys tokios informacijos prašantys butų ir kitų patalpų (pastatų) savininkai ir ją turintys pateikti bendrijos atstovai.“

8.4. „ADTAĮ 2 straipsnio 1 dalis nustato, kad asmens duomenys yra *bet kuri informacija, susijusi su fiziniu asmeniu* – duomenų subjektu, kurio tapatybė yra žinoma arba gali būti tiesiogiai ar netiesiogiai nustatyta pasinaudojant tokiais duomenimis kaip asmens kodas, vienas arba keli asmeniui būdingi fizinio, fiziologinio, psichologinio, ekonominio, kultūrinio ar socialinio pobūdžio požymiai. Atsižvelgiant į tai, informacija bendrijos veiklos ir valdymo klausimais, jei ji apima ir informaciją apie gyventojams teikiamas paslaugas, jų rūšis, kiekius, sumokamus mokesčius, apmokėjimo (vėlavimo apmokėti) periodus, įsiskolinimus, laikytina asmens duomenimis, kadangi iš šių duomenų galima netiesiogiai nustatyti fizinio asmens tapatybę (pavyzdžiui, jei nenurodomi vardas, pavardė, o nurodomas tik buto numeris), todėl tokia informacija turėtų būti tvarkoma vadovaujantis ADTAĮ nuostatomis. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas 2011-12-16 nutartyje administracinėje byloje Nr. N62-2266/2011 konstatavo, kad „[...] iš viešai paskelbto buto numerio ir šalia jo nurodyto įsiskolinimų dydžio galima netiesiogiai nustatyti ne tik konkretų asmenį, bet ir jo finansinių įsipareigojimų dydį, todėl darytina išvada, kad šie duomenys laikytini asmens duomenimis, saugomais įstatymo.“

Atkreiptinas dėmesys, kad asmens duomenų tvarkymas (įskaitant asmens duomenų teikimą) laikomas teisėtu tik tuo atveju, jeigu tai atitinka ADTAĮ 3 ir 5 straipsnių nuostatas. [...] Tuo atveju, jeigu nėra nė vieno iš ADTAĮ 5 straipsnyje nurodytų asmens duomenų teisėto tvarkymo kriterijų, asmens duomenys negali būti tvarkomi.

Bendrijos valdyba ar Pirmininkas, tvarkydami asmens duomenis, įskaitant ir jų teikimą gyventojams ar kitiems asmenims, privalo vadovautis ADTAĮ ir pagrįsti vykdomus tvarkymo veiksmus vienu iš ADTAĮ 5 straipsnyje nurodytų teisėto tvarkymo kriterijų.“

„Atsižvelgiant į tai, nors Bendrijų įstatymo 14 straipsnio 6 dalies 7 punkte įtvirtinta pareiga bendrijos pirmininkui tvarkyti bendrijos narių (įgaliotinių) sąrašus, kuriuose nurodomi bendrijos narių ar jų atstovų (įgaliotinių) kontaktiniai duomenys (vardas, pavardė, adresas korespondencijai ir (arba) elektroninio pašto adresas, telefono ryšio numeris), taip pat, vadovaujantis Bendrijų įstatymo 21 straipsnio 4 dalies 8 punktu, leisti gyventojams susipažinti su bendrijos narių sąrašu (įgaliotinių sąrašu) ir gauti bendrijos organų narių kontaktinius duomenis, tai nesuteikia bendrijos pirmininkui teisės gyventojų asmens duomenis, pavyzdžiui, duomenis apie

įvykdytus ar pradėlus mokėjimus ir pan. teikti kitiems asmenims ar gyventojams, taip pat juos viešinti.“

8.5. „Kartu pastebėtina, kad tarp bendrijos narių ir bendrijos valdymo ar kitų organų (jų narių) kilę ginčai, tarp jų ir ginčai dėl susipažinimo su bendrijos veiklos dokumentais sąlygų ir tvarkos, turėtų būti perduodami nagrinėti bendrijos ginčų nagrinėjimo komisijai arba ginčus nagrinėjančiam asmeniui, kai tokia komisija sudaroma arba toks asmuo renkamas įstatyme nustatyta tvarka [...]. Jeigu nepavyksta išspręsti ginčo pirmiau nurodyta tvarka arba jeigu ginčo šalys nevykdo ginčų nagrinėjimo komisijos arba ginčus nagrinėjančio asmens pasiūlymo dėl ginčo sprendimo, tarp bendrijos narių ir bendrijos valdymo ar kitų organų (jų narių) kilę ginčai nagrinėjami įstatymų nustatyta tvarka teismuose. Tarp butų ir kitų patalpų (pastatų) savininkų ir bendrijos valdymo organų kylančius ginčus bendra tvarka sprendžia teismai. Atkreiptinas dėmesys, kad, vadovaujantis Bendrijų įstatymo 23 straipsnio 3 dalies nuostatomis, butų ir kitų patalpų (pastatų) savininkai (išskyrus juridinius asmenis) ir bendrija, kreipdamiesi į teismą dėl visų reikalavimų, susijusių su bendrijos veikla, yra atleidžiami nuo žyminio mokesčio mokėjimo.“

9. Iš Aplinkos ministerijos Seimo kontrolieriui pateiktos informacijos, paaiškinimų bei dokumentų nustatyta:

9.1. „*Savivaldybės administracijos kompetencija bendrijos ūkinės finansinės veiklos srityje. Bendrijos ūkinės finansinės veiklos dokumentų teikimas*“

Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2014-07-24 įsakymu Nr. DI-612 patvirtintose Butų ir kitų patalpų savininkų bendrijų valdymo organų, jungtinės veiklos sutartimi įgaliotų asmenų ir savivaldybės vykdomosios institucijos paskirtų bendrojo naudojimo objektų administratorių veiklos, susijusios su įstatymų ir kitų teisės aktų jiems priskirtų funkcijų vykdymu, priežiūros ir kontrolės pavyzdinių taisyklių (toliau citatose ir tekste vadinama – Priežiūros ir kontrolės taisyklės) „6 punkte detalios reglamentuota, ką savivaldybė privalo tikrinti kompleksinio patikrinimo metu“.

„Bendrijos ūkinės finansinės veiklos tikrinimas ar metinių finansinių ataskaitų audito atlikimas Priežiūros ir kontrolės taisyklėse nenumatytas. Pagal Vietos savivaldos įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 1 punktą savarankiškas funkcijas savivaldybės atlieka pagal Konstitucijos ir įstatymų suteiktą kompetenciją, išipareigojimus bendruomenei ir jos interesus. Pažymėtina, kad įstatymais ir kitais teisės aktais juridinių ar fizinių asmenų ūkinės finansinės veiklos tikrinimas ar finansinių ataskaitų audito atlikimas nepriskiriamas savivaldybės kompetencijai.

Bendrijų įstatymo 18 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad bendrijos ūkinę finansinę veiklą tikrina bendrijos revizijos komisija (revizorius), finansiniams metams pasibaigus revizijos komisija (revizorius) privalo atlikti bendrijos ūkinės finansinės veiklos ir finansinių ataskaitų patikrinimą (auditą), jį vertinti ir pateikti išvadas bendrijos pirmininkui (valdybai) ir visuotiniam susirinkimui (įgaliotiniams susirinkimui), [...]. Vadovaujantis Bendrijų įstatymo 17 straipsnio 3 dalimi, bendrijos metinių finansinių ataskaitų auditui atlikti visuotinio bendrijos susirinkimo (įgaliotiniams susirinkimo) sprendimu gali būti samdoma audito įmonė. Tokiu atveju auditą atliktų Lietuvos Respublikos audito įstatyme nustatyta tvarka atestuotas auditorius ar audito įmonė. Audito išvados teikiamos bendrijos pirmininkui (valdybai) ir visuotiniam susirinkimui (įgaliotiniams susirinkimui). Su audito išvadomis turi teisę susipažinti visi butų ir kitų patalpų savininkai.

Vadovaujantis Bendrijų įstatymo 18 straipsnio 4 dalimi, bendrijos valdymo organas privalo pateikti revizijos komisijai (revizoriui) arba auditoriui paaiškinimus ir visus patikrinimui (auditui) atlikti reikalingus dokumentus. Bendrijos valdymo organui draudžiama riboti ūkinės veiklos patikrinimą (auditą) atliekančių subjektų įgaliojimus ar kitaip trukdyti jų darbą.

Pažymėtina, kad Bendrijų įstatymo 11 straipsnio 3 dalyje nustatytas kasmetinis visuotinis susirinkimas, šaukiamas ne vėliau kaip per 3 mėnesius pasibaigus finansiniams metams, yra privalomas. Šio susirinkimo metu turi būti pateikta Bendrijų įstatymo 19 straipsnyje nustatyta bendrijos metinė ataskaita, bendrijos veiklos planai ir prognozės.“

9.2. „*Bendrijos susirinkimo darbotvarkės tvirtinimas*“

„Bendrijų įstatymo 11 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad kartu su pranešimu apie šaukiamą susirinkimą [...] turi būti paskelbta susirinkimo darbotvarkė ir siūlomų sprendimų projektai arba nurodyta vieta, kur ir koku laiku galima susipažinti su sprendimų projektais. T. y. darbotvarkę nustato susirinkimo organizatorius paskelbdamas apie šaukiamą susirinkimą. Sušauktas

bendrijos susirinkimas neprivalo jos patvirtinti. Tačiau manome, kad susirinkimo darbotvarkė gali būti tvirtinama, jeigu jos tvirtinimas numatytas bendrijos įstatuose, arba kai visuotinis bendrijos susirinkimas balsų dauguma keičia (papildo) visuotinio susirinkimo darbotvarkę.“

9.3. *„Sąlygos ir aplinka susipažinti su bendrijos dokumentais, priimtais ir patvirtintais sprendiniais, protokolais, metinėmis ataskaitomis“*

„Bendrijos visuotinio susirinkimo (įgaliotinių susirinkimo) sprendimai, vadovaujantis Bendrijų įstatymo 11 straipsnio 13 dalimi, registruojami ir skelbiami bendrijos įstatuose nustatyta tvarka. Kad bendrijos įstatuose turi būti nustatyta pranešimų ir skelbimų skelbimo, visuotinio susirinkimo (įgaliotinių susirinkimo) priimtų sprendimų registravimo ir skelbimo tvarka, nustatyta Bendrijų įstatymo 7 straipsnio 1 dalies 15 punkte.

Bendrijų įstatymo 12 straipsnio 1 dalyje nustatytais klausimais sprendimai priimami visų butų ir kitų patalpų savininkų susirinkime, kuris, vadovaujantis CK 4.85 straipsnio 4 ir 6 punktais, šaukiamas ir jame priimti sprendimai skelbiami Vyriausybės ar jos įgalios institucijos nustatyta tvarka. Tokia tvarka nustatyta Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2012-11-22 įsakymu Nr. D 1-961 [...]. Butų ir kitų patalpų savininkų susirinkimų šaukimo, darbotvarkės ir priimtų sprendimų skelbimo tvarkos aprašo 9 punkte nustatyta, kad butų ir kitų patalpų savininkų susirinkimų sprendimai skelbiami: *„9. Butų ir kitų patalpų savininkų (ar jų dalies) susirinkime ar balsuojant raštu priimti sprendimai, išskyrus skelbiamus šio Tvarkos aprašo 11 punkte nustatyta tvarka, skelbiami: 9.1. patalpinant butų ar kitų patalpų savininkų susirinkimo ar butų ir kitų patalpų balsavimo raštu balsų skaičiavimo komisijos protokolo kopiją Namu bendrojo naudojimo objektų valdytojo interneto svetainėje (jeigu tokią turi); 9.2. daugiabučio gyvenamojo namo (daugiabučių gyvenamųjų namų) laiptinėse ar kitose butų ir kitų patalpų savininkams gerai prieinamose vietose įrengtose skelbimų lentose; 9.3. įdedant į pašto dėžutes kiekvienam buto ar kitos patalpos savininkui, Jei butas ar kita patalpa nuosavybės teise priklauso keliems savininkams (bendraturčiams), į pašto dėžutę įdedama viena susirinkimo protokolo kopija, adresuota visiems buto ar kitos patalpos bendraturčiams.“*

Bendrijos veiklos metinė ataskaita teikiama bendrijos visuotiniam susirinkimui. Vadovaujantis Bendrijų įstatymo 19 straipsnio 1 dalimi, ne vėliau kaip 15 dienų iki eilinio visuotinio susirinkimo bendrijos pirmininkas privalo parengti bendrijos metinę ataskaitą. Ši ataskaita yra vieša. Su ja turi teisę susipažinti kiekvienas buto ar kitos patalpos (pastato) savininkas.“

9.4. *„Bendrijos dokumentų fotografavimas, kopijavimas“*

„Bendrijų įstatymo 21 straipsnio 4 dalies 4 punkte įtvirtinta butų ir kitų patalpų savininkų teisė gauti informaciją apie nustatytas įmokas bendrosios dalinės nuosavybės teisės objektams išlaikyti ir išsaugoti (remontuoti), kaupiamąsias lėšas pastatui (pastatams) atnaujinti, taip pat apie kitas su pastato (pastatų) priežiūra ir naudojimu susijusias įmokas. Bendrijų įstatymo 21 straipsnio 5 dalies 1 punkte įtvirtinta papildoma bendrijos nario teisė gauti informaciją bendrijos veiklos ir valdymo klausimais. Bendrijų įstatymo 14 straipsnio 6 dalies 6 punkte numatyta, kad bendrijos pirmininkas atsako už informacijos pateikimą butų ir kitų patalpų (pastatų) savininkams jų prašymu. Vadovaujantis Bendrijų įstatymo 14 straipsnio 7 dalimi, bendrijos pirmininkas privalo per 10 darbo dienų nuo buto ar kitų patalpų (pastato) savininko kreipimosi gavimo dienos suteikti išsamią informaciją apie bendrijos organų sprendimus, bendrijos turtą, kaupiamąsias lėšas, įmokas ir kitus privalomus mokėjimus, susijusius su bendrijos veikla. Tačiau Bendrijų įstatymo nuostatose nereglamentuojama, kokia forma (raštu, žodžiu, atvykstant susipažinti) ir vieta, kur turi būti teikiama informacija butų ir kitų patalpų (pastatų) savininkams. Mūsų nuomone, informacijos teikimo tvarka turėtų būti detalizuojama bendrijos įstatuose.

Bendrijų įstatyme įtvirtinta bendrijos nario teisė gauti informaciją apie bendrijos veiklą, tačiau prievolės bendrijos nariams pateikti dokumentų kopijas nėra. Atkreipdami dėmesį, kad bendrijos dokumentų kopijų teikimas bendrijos nariams didintų bendrijos administravimo išlaidas, manome, kad informacijos kopiją bendrijos nariai galėtų gauti apmokėję jos darymo išlaidas.“

9.5. *„Informacija apie bendrijos pajamas, išlaidas, sąskaitos likutį. Bendrijos narių teisė reikalauti bendrijos dokumentų registravimo knygos“*

„Daugiabučio namo savininkų bendrija, kaip ir visos kitos ūkinės organizacijos, privalo vesti buhalterinę apskaitą. Bendrijų įstatymo 17 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad bendrijos buhalterinę apskaitą, jos organizavimą, bendrijos finansinių ataskaitų rinkinio sudarymą nustato

įstatymai ir kiti teisės aktai. Daugiabučių namų savininkų bendrijos turi vadovautis Pelnosiekiųjų ribotos civilinės atsakomybės juridinių asmenų buhalterinės apskaitos ir finansinės atskaitomybės sudarymo ir pateikimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos finansų ministro 2004-11-22 įsakymu Nr. 1K-372.

Informacija apie bendrijos gautas ir panaudotas lėšas, lėšų likutį, taip pat sukauptų lėšų pastatui (pastatams) atnaujinti panaudojimą ir likutį, vadovaujantis Bendrijų įstatymo 19 straipsnio 2 dalimi, teikiama bendrijos veiklos metinėje ataskaitoje, t. y. teikiama finansiniams metams pasibaigus, t. y. vieną kartą per metus.

Kitu metu tokia informacija būtų teikiama, kai bendrijos revizijos komisija (revizorius) atlieka Bendrijų įstatymo 18 straipsnio 3 dalies 3 punkte numatytą neeilinį bendrijos ūkinės finansinės veiklos patikrinimą. Bendrijų įstatymo nuostatose nenustatyta prievolė nuolat teikti bendrijos nariams informaciją apie bendrijos gautas ir nepanaudotas lėšas.

Bendrijos dokumentai tvarkomi ir registruojami vadovaujantis Nevalstybinių organizacijų ir privačių juridinių asmenų dokumentų rengimo ir tvarkymo ir apskaitos taisyklėse, patvirtintose Lietuvos vyriausiojo archyvaro 2011-12-20 įsakymu Nr. V-152, nustatytais bendraisiais reikalavimais. Dokumentų registravimo knygos, kaip ir kiti bendrijos dokumentai, gali būti teikiamos bendrijos nariams.“

9.6. *„Dėl [...] teiginio „aplinkos ministras yra pateikęs nurodymą savivaldybėms, kad bendrijos gali pasitvirtinti pinigines sumas, kokias sumas gali priimti sprendimus“*

„Aplinkos ministerija neteikė savivaldybėms kokių nors atskirų nurodymų dėl lėšų naudojimo tvarkos daugiabučių namų savininkų bendrijose. Bendrijos lėšų naudojimo tvarka, vadovaujantis Bendrijų įstatymo 7 straipsnio 1 dalies 12 punktu, turi būti nustatyta bendrijos įstatuose. Taip pat pagal Bendrijų įstatymo 7 straipsnio 1 dalies 9 ir 10 punktus bendrijos įstatuose turi būti nustatyta bendrijos valdymo organų ir kitų organų kompetencija.

Bendrijų įstatymo 10 straipsnio 1 dalies 8 punkte nustatyta, kad bendrijos visuotinis susirinkimas tvirtina įmokų, skirtų bendrijos administravimo, bendrojo naudojimo objektų nuolatinės techninės priežiūros (eksploatavimo) ar kitoms išlaidoms apmokėti, tarifus, įmokas arba jų apskaičiavimo tvarką kaupiamajam pastato ar jo bendrojo naudojimo objektų atnaujinimo fondui arba investiciniam naujų bendrosios dalinės nuosavybės teisės objektų sukūrimo fondui sudaryti ir nustato šių lėšų naudojimo tvarką; 9 punkte – kad tvirtina metinę bendrijos pajamų ir išlaidų sąmatą. Bendrijos lėšos naudojamos vadovaujantis minėtomis Bendrijų įstatymo nuostatomis ir bendrijos įstatuose nustatyta bendrijos lėšų naudojimo tvarka, taip pat bendrijos visuotinio susirinkimo patvirtinta naudojimo tvarka.“

10. Iš Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos Seimo kontrolieriui pateiktos informacijos, paaiškinimų bei dokumentų nustatyta:

10.1. „Asmens duomenų tvarkymas, įskaitant teikimą, leidimą susipažinti, laikomas teisėtu tik tuo atveju, jeigu jis atitinka ADTAĮ 3, 5 ir 7 straipsnių reikalavimus, t. y. asmens duomenys tvarkomi esant iš anksto apibrėžtam ir teisėtam tikslui, tik tokios apimties, kurios reikia nustatytam tikslui pasiekti, ir tik esant nors vienam iš ADTAĮ 5 straipsnio 1 dalyje numatytų teisėto tvarkymo kriterijų (pvz., duomenų subjektas duoda sutikimą; pagal įstatymus duomenų valdytojas yra įpareigotas tvarkyti asmens duomenis; įgyvendinami oficialūs įgaliojimai, įstatymais ir kitais teisės aktais suteikti valstybės bei savivaldybių institucijoms, įstaigoms ir įmonėms arba trečiajam asmeniui, kuriam teikiami asmens duomenys; reikia tvarkyti dėl teisėto intereso, kurio siekia duomenų valdytojas arba trečiasis asmuo, kuriam teikiami asmens duomenys, ir jei duomenų subjekto interesai nėra svarbesni). Asmens kodo tvarkymas turi atitikti ADTAĮ 7 straipsnio reikalavimus. Tuo atveju, jei nėra nė vieno iš ADTAĮ nurodytų asmens duomenų teisėto tvarkymo kriterijų ir teisėto asmens duomenų tvarkymo tikslo, asmens duomenys negali būti tvarkomi. Pažymėtina, kad ADTAĮ 3 straipsnio 1 dalies 4 punkte įtvirtintas proporcingumo siekiamiesiems tikslams principas reikalauja, kad asmens duomenų būtų tvarkoma tik tiek, kiek jų yra būtina teisėtam bei apibrėžtam tikslui pasiekti. Vadovaujantis paminėta ADTAĮ nuostata, negali būti tvarkomi pertekliniai asmens duomenys.

Bendrijų įstatyme yra nuostatų, susijusių su informacijos teikimu būtų ir kitų patalpų (pastatų) savininkams ir bendrijos nariams. Pagal šio įstatymo 14 straipsnio 7 dalį bendrijos

pirmininkas privalo per 10 darbo dienų nuo buto ar kitų patalpų (pastato) savininko kreipimosi gavimo dienos suteikti išsamią informaciją apie bendrijos organų sprendimus, bendrijos turtą, kaupiamąsias lėšas, įmokas ir kitus privalomus mokėjimus, susijusius su bendrijos veikla; pagal 21 straipsnio 4 dalies 1 punktą butų ir kitų patalpų (pastatų) savininkai turi teisę gauti informaciją bendrijos veiklos ir valdymo klausimais, pagal 4 punktą – gauti informaciją apie nustatytas įmokas bendrosios dalinės nuosavybės teisės objektams išlaikyti ir išsaugoti (remontuoti), kaupiamąsias lėšas pastatui (pastatams) atnaujinti, taip pat apie kitas su pastato (pastatų) priežiūra ir naudojimu susijusias įmokas, pagal 8 punktą – susipažinti su bendrijos narių sąrašu (įgaliotinių sąrašu) ir gauti bendrijos organų narių kontaktinius duomenis; pagal 21 straipsnio 5 dalies 1 punktą bendrijos nariai papildomai turi teisę gauti informaciją bendrijos veiklos ir valdymo klausimais.

Pastebėtina, kad tiek Bendrijų įstatymo 21 straipsnio 4 dalies 1 ir 4 punktai, tiek 21 straipsnio 5 dalies 1 punktas, tiek 14 straipsnio 7 dalis numato bendrijos nario teisę gauti įvairią informaciją bendrijos veiklos klausimais, bet ne asmens duomenis.

Bendrijų įstatyme yra aiškiai apibrėžti atvejai, kai bendrijos nariai gali gauti asmens duomenis, pavyzdžiui, vadovaujantis šio įstatymo 21 straipsnio 4 dalies 8 punktu, leidžiama susipažinti su bendrijos narių sąrašu (įgaliotinių sąrašu) ir gauti bendrijos organų narių kontaktinius duomenis.

10.2. „Kaip matyti iš pateikto dokumentų sąrašo [2015-07-31 prašyme Savivaldybei], Namo gyventojai prašė dokumentų, kuriuose yra ar galimai yra asmens duomenų, todėl duomenų valdytojas, prieš juos pateikdamas, privalo įvertinti, ar toks teikimas atitinka ADTAĮ reikalavimus. Pvz., pagal Bendrijų įstatymo 14 straipsnio 7 dalį visi butų ir kitų patalpų (pastatų) savininkų raštu bendrijos pirmininkui pateikti prašymai, skundai ir kiti dokumentai registruojami ir nagrinėjami bendrijos įstatuose nustatyta tvarka, todėl, manytina, kad dokumentų registracijos žurnale gali būti asmenų, pateikusių prašymą, skundą ar kitus dokumentus bendrijos pirmininkui, asmens duomenų“ („[...] teikiant susipažinimui dokumentų registracijos knygą, turi būti įvertinta, ar joje yra asmens duomenų. Jei asmens duomenų yra, jie turi būti paslėpti“).

10.3. „Taip pat asmens duomenų gali būti ir banko išsklotinėje. Pirmininko ir buhalterės darbo sutartyse yra šių asmenų asmens duomenų (pvz., asmens kodas, gyvenamoji vieta, darbo užmokestis), o Bendrijų įstatymas nenumato teisės bendrijos nariams susipažinti su šiais dokumentais.

Prie [...] [Seimo kontrolieriaus] rašto pridėto 2014-09-01 banko sąskaitos išrašo 8 eilutėje yra informacija apie S. R. išmokėtą sumą, tačiau iš pateiktos informacijos neaišku, koks yra bendrijos ir šio asmens santykis, už ką buvo jam sumokėta, ar šis asmuo yra bendrijos darbuotojas. Šio išrašo 9–11 eilutėse yra informacija „pinigų išmokėj. pagal čekį (atlyg.)“, „VMI (gyvent. Pajamų mok.), „VSDF (Sodra)“. Nors konkretus asmuo nėra įvardytas, tačiau, manytina, kad jo tapatybė gali būti nustatyta. Pažymėtina, kad, vadovaujantis Lietuvos Respublikos darbo kodekso 208 straipsnio 1 dalimi, duomenys apie darbuotojo darbo užmokestį teikiami ar skelbiami tik įstatymų nustatytais atvejais arba darbuotojo sutikimu. Atsižvelgiant į tai, norint skelbti [...] pridėtą 2014-09-01 banko sąskaitos išrašą, jame esantys asmens duomenys (pvz., susiję su konkrečiu bendrijos darbuotojo darbo užmokesčiu) turi būti paslėpti (pvz., užtušuoti).“

Taigi, „Prašomuose pateikti dokumentuose esantys asmens duomenys galėtų būti teikiami tik jeigu toks teikimas atitiktų ADTAĮ 3, 5 ir 7 straipsnių reikalavimus. Su bendrijos narių sąrašu bendrijos nariai gali susipažinti vadovaudamiesi Bendrijų įstatymo 21 straipsnio 4 dalies 8 punktu.

Pažymėtina, kad tai, jog dokumente yra ir asmens duomenų, savaime nereiškia, kad dokumentas negali būti teikiamas bendrijos nariams. Tokiu atveju, teikiant dokumentą jame esantys asmens duomenys turi būti paslėpti (pvz., užtušuojami).

Dokumentų, kuriuose nėra asmens duomenų, (pvz., sutarčių, sudarytų su juridiniais asmenimis, sąmatų) teikimui ADTAĮ reikalavimai iš viso nėra taikomi.“

10.4. „Atsižvelgiant į [...] [Seimo kontrolieriaus] rašte pateiktą informaciją, manytina, kad daugelyje dokumentų, su kuriais nori susipažinti bendrijos nariai, asmens duomenų nėra, todėl tokių dokumentų fotografavimui, kopijavimui, duomenų nusirašymui ADTAĮ nėra taikomas.

Tuo atveju, jei dokumentuose yra asmens duomenų ir šiuos asmens duomenis bendrijos nariai gali gauti pagal ADTAĮ 3,5 ir 7 straipsnius, jie gali gauti ar pasidaryti dokumento kopiją.“

10.5. „ADTAI 2 straipsnio 1 dalis numato, kad asmens duomenys – bet kuri informacija, susijusi su fiziniu asmeniu – duomenų subjektu, kurio tapatybė yra žinoma arba gali būti tiesiogiai ar netiesiogiai nustatyta pasinaudojant tokiais duomenimis kaip asmens kodas, vienas arba keli asmeniui būdingi fizinio, fiziologinio, psichologinio, ekonominio, kultūrinio ar socialinio pobūdžio požymiai.

Atsižvelgiant į tai, raštą institucijai pasirašiusių asmenų vardai, pavardės, butų numeriai, parašai yra šių asmenų duomenys, kurie privalo būti tvarkomi vadovaujantis ADTAI reikalavimais.“

Skundo tyrimui reikšmingi teisės aktai

11. Lietuvos Respublikos įstatymai

11.1. *Vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 1 dalyje* nustatyta, kad viena iš savarankiškųjų savivaldybės funkcijų yra: „42) butų ir kitų patalpų savininkų bendrijų valdymo organų [...] veiklos, susijusios su įstatymų ir kitų teisės aktų jiems priskirtų funkcijų vykdymu, priežiūra ir kontrolė pagal Vyriausybės įgaliotos institucijos patvirtintas pavyzdines taisykles.“

11.2. *Daugiabučių gyvenamųjų namų ir kitos paskirties pastatų savininkų bendrijų įstatyme* (Bendrijų įstatymas) nustatyta:

11.2.1. *9 straipsnis* – „1. Aukščiausiasis bendrijos organas yra bendrijos narių visuotinis susirinkimas. [...]. 2. Bendrijos valdymo organai yra valdyba ir (arba) bendrijos pirmininkas. Bendrija įgyja civilines teises, prisiima civilines pareigas ir jas įgyvendina per savo valdymo organus. 3. Kai bendrijoje valdyba nesudaroma, valdybos kompetencijai priskirtas funkcijas atlieka bendrijos pirmininkas. [...]“;

11.2.2. *14 straipsnis* – „[...] 6. Bendrijos pirmininkas atsako už: 1) bendrijos veiklos organizavimą ir jos tikslų įgyvendinimą; [...]; 6) informacijos pateikimą butų ir kitų patalpų (pastatų) savininkams jų prašymu; [...]; 8) bendrojo naudojimo objektų aprašo sudarymą ir tvarkymą; [...]; 10) pastato (pastatų) bendrojo naudojimo objektų atnaujinimo metinių ir ilgalaikių planų projektų parengimą ir jų pateikimą visuotiniam susirinkimui (įgaliotiniui susirinkimui) (valdybai); [...]. 7. Visi butų ir kitų patalpų (pastatų) savininkų raštu bendrijos pirmininkui pateikti prašymai, skundai ir kiti dokumentai registruojami ir nagrinėjami bendrijos įstatuose nustatyta tvarka. Bendrijos pirmininkas privalo per 10 darbo dienų nuo buto ar kitų patalpų (pastato) savininko kreipimosi gavimo dienos suteikti išsamią informaciją apie bendrijos organų sprendimus, bendrijos turtą, kaupiamąsias lėšas, įmokas ir kitus privalomus mokėjimus, susijusius su bendrijos veikla. [...]“;

11.2.3. *20 straipsnis* – „1. Bendrijos valdymo organų veiklos priežiūrą ir kontrolę pagal Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymą atlieka savivaldybės. 2. Savivaldybės vykdomoji institucija ar jos įgaliotas asmuo turi teisę kontroliuoti, kaip bendrijos valdymo organai atlieka pagal šį įstatymą jiems priskirtas funkcijas ir, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos administracinių teisės pažeidimų kodeksu, surašyti administracinių teisės pažeidimų protokolus, nagrinėti administracinių teisės pažeidimų bylas ir skirti administracines nuobaudas arba perduoti administracinių teisės pažeidimų bylas nagrinėti teismui“;

11.2.4. *21 straipsnis* – „1. Butų ir kitų patalpų (pastatų) savininkų teisės ir pareigos, susijusios su bendrosios dalinės nuosavybės teisės objektų valdymu, naudojimu, priežiūra ir atnaujinimu, yra nustatytos Civiliniame kodekse, šiame ir kituose įstatymuose, teisės aktuose ir bendrijos įstatuose. [...]. 3. Butų ir kitų patalpų (pastatų) savininkai privalo: [...]; 3) vykdyti bendrijos organų, butų ir kitų patalpų (pastatų) savininkų susirinkimų sprendimus dėl bendrojo naudojimo objektų valdymo, naudojimo, priežiūros ir atnaujinimo; [...]. 4. Butų ir kitų patalpų (pastatų) savininkai turi teisę: [...]; 4) gauti informaciją apie nustatytas įmokas bendrosios dalinės nuosavybės teisės objektams išlaikyti ir išsaugoti (remontuoti), kaupiamąsias lėšas pastatui (pastatams) atnaujinti, taip pat apie kitas su pastato (pastatų) priežiūra ir naudojimu susijusias įmokas; 5) reikalauti, kad bendrijos valdymas ir bendrojo naudojimo objektų naudojimas ir priežiūra užtikrintų butų ir kitų patalpų (pastatų) savininkų teisių įgyvendinimą ir atitiktų jų teisėtus interesus; [...]; 7) apskųsti bendrijos valdymo organų, visuotinio susirinkimo (įgaliotiniui

susirinkimo) ir kitus butų ir kitų patalpų (pastatų) savininkų sprendimus Civilinio kodekso 2.82 straipsnyje nustatyta tvarka [...].“

11.3. *Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo (ADTAI) 40 straipsnyje* nustatyta: „Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija: 1) tvarko Asmens duomenų valdytojų valstybės registrą, viešai skelbia jo duomenis ir prižiūri duomenų valdytojų veiklą, susijusią su asmens duomenų tvarkymu; 2) nagrinėja asmenų prašymus Viešojo administravimo įstatymo nustatyta tvarka; 3) šio įstatymo nustatyta tvarka nagrinėja asmenų skundus ir pranešimus (toliau – skundai), pagal juos tikrina asmens duomenų tvarkymo teisėtumą ir priima sprendimus dėl asmens duomenų tvarkymo pažeidimų; 4) Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos direktoriaus nustatyta tvarka tikrina asmens duomenų tvarkymo teisėtumą ir priima sprendimus dėl asmens duomenų tvarkymo pažeidimų; [...].“

11.4. *Civiliniame kodekse (CK) nustatyta:*

11.4.1. *2.82 straipsnio 4 dalis* – „Juridinių asmenų organų sprendimai gali būti teismo tvarka pripažinti negaliojančiais, jeigu jie prieštarauja imperatyviosioms įstatymų normoms, juridinio asmens steigimo dokumentams arba protingumo ar sąžiningumo principams. [...].“;

11.4.2. *4.82 straipsnis* – „[...] 4. Butų ir kitų patalpų savininkai taip pat privalo reguliariai kaupti lėšas, kurios bus skiriamos namui (statiniui) atnaujinti pagal privalomuosius statinių naudojimo ir priežiūros reikalavimus. Šios lėšos yra butų ir kitų patalpų savininkų bendroji dalinė nuosavybė. Į šias lėšas negali būti nukreiptas išieškojimas pagal atskiro buto ir kitų patalpų savininko prievolės. [...] Lėšų kaupimo, jų dydžio apskaičiavimo, sukauptų lėšų apsaugos tvarką nustato Vyriausybė. Ginčus dėl kaupiamųjų lėšų sprendžia teismas. [...].“;

11.4.3. *4.85 straipsnis* – „1. Sprendimai dėl bendrojo naudojimo objektų valdymo ir naudojimo, taip pat dėl naujų bendrojo naudojimo objektų sukūrimo ir disponavimo jais klausimų, priimami butų ir kitų patalpų savininkų balsų dauguma, jeigu įstatymuose nenustatyta kitaip. [...]. 5. Butų ir kitų patalpų savininkų susirinkimus šaukia [...] butų ir kitų patalpų savininkų bendrosios dalinės nuosavybės administratorius [...]. Taip pat sušaukti susirinkimą gali raštu pareikalauti ne mažiau kaip 1/4 butų ir kitų patalpų savininkų. [...]. 7. Butų ir kitų patalpų savininkų sprendimai gali būti priimti ir nesusaukus susirinkimo, bet jiems raštu pareiškus apie savo sprendimą. [...]. 9. Buto ar kitos patalpos savininko teisei apskusti šiame straipsnyje nustatyta tvarka priimtus butų ir kitų patalpų savininkų sprendimus taikomas 6 mėnesių ieškinio senaties terminas.“

11.5. *Seimo kontrolierių įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje* nustatyta: „Seimo kontrolieriaus siūlymą (rekomendaciją) privalo nagrinėti institucija ir įstaiga ar pareigūnas, kuriems toks siūlymas (rekomendacija) adresuojamas, ir apie nagrinėjimo rezultatus informuoti Seimo kontrolierių.“

12. Kiti teisės aktai

12.1. *Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2014-07-24 įsakymu Nr. D1-612 patvirtintose Butų ir kitų patalpų savininkų bendrųjų valdymo organų, jungtinės veiklos sutartimi įgaliotų asmenų ir savivaldybės vykdomosios institucijos paskirtų bendrojo naudojimo objektų administratorių veiklos, susijusios su įstatymų ir kitų teisės aktų jiems priskirtų funkcijų vykdymu, priežiūros ir kontrolės pavyzdinėse taisyklėse (Priežiūros ir kontrolės taisyklės)* nustatyta:

12.1.1. „5. Priežiūros ir kontrolės vykdytojas, vadovaudamasis valdytojų sąrašu, organizuoja ir vykdo jų veiklos priežiūrą ir kontrolę, kurios turinį sudaro: 5.1. kompleksinis planinis valdytojų veiklos patikrinimas pagal priežiūros ir kontrolės vykdytojo sudarytą grafiką ir užduotį, tačiau ne rečiau kaip kartą per (nurodoma per kiek, 1 ar 2) metus; 5.2. patalpų savininkų skundų, prašymų ir pranešimų dėl valdytojų veiklos nagrinėjimas, vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo [...] nustatyta tvarka ir terminais, ir valdytojų konsultavimas jų veiklos klausimais; 5.3. neplanuotas kompleksinis valdytojų veiklos patikrinimas pagal patalpų savininkų skundų ir pranešimų turinį, priežiūros ir kontrolės vykdytojo ar savivaldybės administracijos direktoriaus sprendimu, ne vėliau kaip per 30 kalendorinių dienų nuo skundo ar pranešimo gavimo dienos“;

12.1.2. „6. Vykdamt kompleksinį patikrinimą, tikrinama: 6.1 valdytojo paskyrimo ar išrinkimo atitiktis nustatytiems teisės aktų reikalavimams – tikrinami valdytojo paskyrimo ar išrinkimo dokumentai, nustatytos kadencijos laikymasis (pagal patalpų savininkų sprendimo

protokolus, jungtinės veiklos sutartį, juridinių asmenų registro duomenis); 6.2. patalpų savininkų, bendrijos narių apskaitos tvarkymas – ar yra patalpų savininkų, bendrijos narių sąrašai; jų atitiktis nustatytiems reikalavimams; 6.3. daugiabučio namo bendrojo naudojimo objektų aprašo (toliau – aprašas) sudarymas ir tvarkymas, jo atitiktis teisės aktų reikalavimams – ar aprašas sudarytas, ar jo forma, turinys atitinka teisės aktų reikalavimus; 6.4. daugiabučio namo (toliau – namas) bendrojo naudojimo objektų atnaujinimo, pagal privalomuosius statinių naudojimo ir priežiūros reikalavimus, planavimas ir lėšų kaupimo organizavimas – ar rengiami ir nustatyta tvarka teikiami patalpų savininkams ilgalaikiai ir metiniai planai, pasiūlymai dėl lėšų kaupimo namui atnaujinti, ar sukauptos lėšos laikomos atskiroje sąskaitoje ir naudojamos pagal paskirtį; 6.5. namo bendrojo naudojimo objektų priežiūros paslaugų ir atnaujinimo darbų pirkimų organizavimas – ar yra bendrojo naudojimo objektų valdytojo patvirtintos paslaugų ir atnaujinimo darbų pirkimo taisyklės (išskyrus atvejus, kai bendrojo naudojimo objektų valdytojas yra perkančioji organizacija pagal Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymą), ar paslaugos ir rangos darbai perkami vadovaujantis nustatyta tvarka; 6.6. informacijos patalpų savininkams teikimas pagal teisės aktų reikalavimus – ar laikomasi nustatytų reikalavimų dėl informacijos teikimo patalpų savininkams ir skelbimo apie savo veiklą (internetu svetainėje, el. paštu, skelbimų lentoje ir kitais būdais), ar gauta (jei gauta, nurodomas skaičius) skundų dėl informacijos pateikimo patalpų savininkams; 6.7. metinės veiklos ataskaitos rengimas ir jos pateikimas patalpų savininkams – ar rengiamos metinės veiklos ataskaitos, ar nustatytais terminais ir tvarka teikiamos patalpų savininkams, ar jų turinys atitinka teisės aktų ar patalpų savininkų sprendimu nustatytus reikalavimus; 6.8. patalpų savininkų susirinkimų ir balsavimo raštu organizavimas – ar šaukiami teisės aktų nustatytais atvejais ar patalpų savininkų prašymu patalpų savininkų susirinkimai ar organizuojamas balsavimas raštu, ar susirinkimai šaukiami tam tinkamose patalpose, ar yra skundų dėl patalpų savininkų sprendimų priėmimo organizavimo; [...];“;

12.1.3. „7. Atlikus patikrinimą, pagal pavyzdinių taisyklių priede pateiktą Daugiabučio namo bendrojo naudojimo objektų valdytojo veiklos patikrinimo akto pavyzdinę formą surašomas valdytojo veiklos patikrinimo aktas (toliau – aktas), kuriame nurodomi reikalavimai ir terminas, ne trumpesnis kaip 10 darbo dienų, trūkumams pašalinti. [...].“

12.2. *Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998-09-22 nutarimu Nr. 1138 (2010-10-13 nutarimo Nr. 1473 redakcija) patvirtintų Aplinkos ministerijos nuostatų 8 punkte* reglamentuota: „Aplinkos ministerija atlieka šias funkcijas: [...]; 8.2.1. rengia įstatymų projektus [...] būsto [...] klausimais, dalyvauja juos rengiant, organizuoja, koordinuoja ir kontroliuoja šiame punkte nurodytų planavimo dokumentų nuostatų įgyvendinimą, [...].“

12.3. *Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998-07-09 nutarimu Nr. 851 (2010-10-13 nutarimo Nr. 1464 redakcija) patvirtintų Teisingumo ministerijos nuostatų 8 punkte* reglamentuota: „Teisingumo ministerija, siekdama jai nustatytų veiklos tikslų, atlieka šias funkcijas: [...]; 8.1. rengia [...] civilinės teisės, [...] sričių įstatymų, Vyriausybės nutarimų ir kitų teisės aktų projektus; 8.2. sistemina civilinės teisės, [...] srities teisės aktus, [...]; 8.3. teisės aktų nustatytais atvejais ir tvarka teikia išvadas dėl teisės aktų [...] projektų; [...]; 8.8. analizuoja Lietuvos Respublikos teisės aktų atitiktį asmens teisėms ir laisvėms ir teikia išvadas Vyriausybei; 8.9. atlieka teisės aktų stebėseną koordinuojančios institucijos funkcijas; [...].“

Skundo tyrimo išvados

13. Išanalizavus pirmiau nurodytą teisinį reglamentavimą (pažymos 11–12 paragrafai) ir atsižvelgus į šio tyrimo metu nustatytas aplinkybes (pažymos 1–10 paragrafai), konstatuotina:

13.1. vadovaujantis Seimo kontrolierių įstatymo reikalavimais Seimo kontrolieriaus Rekomendacijas „privalo nagrinėti institucija ir įstaiga ar pareigūnas, kuriems toks siūlymas (rekomendacija) adresuojamas, ir apie nagrinėjimo rezultatus informuoti Seimo kontrolierių“ (pažymos 11.5 punktas);

13.2. Seimo kontrolierius, atkreipęs dėmesį į Pareiškėjos nuomonę dėl Rekomendacijų vykdymo ir jos keliamas Bendrijos valdymo organų veiklos problemas (pažymos 2 ir 3 paragrafai),

papildomai kreipėsi į Savivaldybę bei valstybės kompetentingas institucijas, kad būtų pateikti atsakymai į Pareiškėjai rūpimus klausimus (pažymos 6 paragrafas).

Savivaldybės pareigūnai nustatyta tvarka išnagrinėjo Rekomendacijas, 2015-08-24 atliko kartotinį Bendrijos valdymo organų veiklos patikrinimą (surašė Akta) ir 2015-08-31 raštu (šio tyrimo metu) pateikė apie tai informaciją Seimo kontrolieriui (pažymos 5 paragrafas);

13.3. laikytina, kad Rekomendacijos buvo išnagrinėtos tinkamai, įvertinus Savivaldybės informaciją, nurodytą:

13.3.1. šios pažymos 5.1, 7.3 ir 7.7 punktuose – dėl rekomendacijos patikrinti, ar Pareiškėjams į jų 2013-08-26 prašyme iškeltus klausimus iš tiesų buvo atsakyta 2013-11-09 įvykusio visuotinio Bendrijos narių susirinkimo metu ir pan., nagrinėjimo;

13.3.2. šios pažymos 5.2.7 ir 5.2.8 papunkčiuose – dėl rekomendacijos patikrinti informacijos Bendrijos nariams teikimo tvarką, įvertinus Pirmininko 2014-09-12 atsakymą;

13.3.3. šios pažymos 5.2.9 papunktyje – dėl rekomendacijos įvertinti Bendrijos valdybos sudarymą ir veiklą nagrinėjimo;

13.3.4. šios pažymos 5.2.10 papunktyje – dėl rekomendacijos patikrinti, ar Bendrijos veiklos 2013 metų ataskaita buvo patvirtinta nustatyta tvarka ir laiku, nagrinėjimo;

13.3.5. šios pažymos 5.2.11, 5.2.12 papunkčiuose bei 7.6 punkte – dėl rekomendacijos patikrinti Bendrijos susirinkimų organizavimo tvarką nagrinėjimo;

13.3.6. šios pažymos 5.2.1 papunktyje – dėl rekomendacijos patikrinti Bendrijos narių apskaitos tvarkymą nagrinėjimo;

13.3.7. šios pažymos 5.2.4, 5.2.14 papunkčiuose, 7.1 bei 7.2 punktuose – dėl rekomendacijos patikrinti, ar patvirtinta paslaugų ir statybos rangos darbų pirkimo tvarka, nagrinėjimo;

13.3.8. šios pažymos 5.2.6 papunktyje – dėl rekomendacijos patikrinti, ar patvirtintas revizijos komisijos (revizoriaus) darbo tvarkos aprašas, nagrinėjimo;

13.3.9. šios pažymos 5.2.13 papunktyje – dėl rekomendacijos, ar patvirtintas ginčus nagrinėjančio asmens darbo tvarkos aprašas, nagrinėjimo;

13.3.10. šios pažymos 5.2.3 bei 5.2.14 papunkčiuose – dėl rekomendacijos, prireikus, pateikti Bendrijos valdymo organams reikalavimus nurodytais klausimais bei dėl ilgalaikio Namu atnaujinimo plano parengimo ir patvirtinimo organizavimo (jeigu jis iki šiol nustatyta tvarka nepatvirtintas) nagrinėjimo;

13.4. Pareiškėjai 2015-10-08 (šio tyrimo metu) buvo supažindinti su 2015-07-31 rašte Nr. GTR-1636 prašytais dokumentais (pažymos 7.7 punktą);

13.5. Pareiškėjams šio tyrimo metu buvo pateikti kompetentingų institucijų, t. y. Valstybinės duomenų pasaugos inspekcijos, Aplinkos ministerijos bei Teisingumo ministerijos, išsamūs bei motyvuoti atsakymai į jų skunde iškeltus klausimus (pažymos 8, 9 ir 10 paragrafai).

14. Apibendrinus pirmiau nurodytas aplinkybes ir vadovaujantis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 3 dalimi (skundo tyrimas nutraukiamas, jei tyrimo metu išnyksta skundžiamos aplinkybės arba, tarpininkaujant Seimo kontrolieriui, skunde keliamos problemos išsprendžiamos gera valia; šiuo atveju – nustatyta tvarka pateikta ir papildyta informacija apie Rekomendacijų nagrinėjimo rezultatus, Seimo kontrolieriui tarpininkaujant, šio tyrimo metu Pareiškėjai buvo supažindinti su prašomais dokumentais, atsakyta į papildomus Pareiškėjų klausimus), darytina išvada, kad skundo dėl Savivaldybės pareigūnų veiklos (neveikimo) **tyrimas nutrauktinas**.

15. Kartu Seimo kontrolierius atkreipia Pareiškėjų dėmesį į tai, kad:

15.1. ateityje iškilus klausimams dėl galimai netinkamo asmens duomenų paskelbimo būtų tikslinga pagal kompetenciją tiesiogiai kreiptis į Valstybinę duomenų apsaugos inspekciją (pažymos 11.3 punktą);

15.2. pasirinkus bendriją, kaip Namu bendrojo naudojimo objektų administravimo (valdymo) formą, kylančios problemos sprendžiamos vadovaujantis Bendrijų įstatymu bei Civiliniu kodeksu, t. y. Bendrijos valdymo organų bei Bendrijos narių sprendimais (pavyzdžiui, dokumentų

pateikimo Bendrijos nariams tvarką nustatant Bendrijos įstatuose, sprendimai gali būti nuginčyti teisme) (pažymos 11.2 ir 11.4 punktai).

III. SEIMO KONTROLIERIAUS SPRENDIMAS

16. Seimo kontrolierius, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 3 punktu, nusprendžia kolektyvinio skundo dėl Šiaulių miesto savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmų (neveikimo) Bendrijos valdymo organų veiklos priežiūros ir kontrolės klausimais tyrimą nutraukti.

IV. SEIMO KONTROLIERIAUS REKOMENDACIJA

17. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 17 punktu, Seimo kontrolierius *Šiaulių miesto savivaldybės administracijos direktoriui* rekomenduoja atkreipti Bendrijos pirmininko dėmesį, kad ateityje, teikiant informaciją Bendrijos nariams ir viešai skelbiant informaciją apie Bendrijos veiklą, būtų laikomasi ADTAĮ reikalavimų.

Apie rekomendacijos nagrinėjimo rezultatus (pateikiant patvirtinančius dokumentus) pranešti iki 2016-04-01.

Seimo kontrolierius

Raimondas Šukys